

OWNED BY THE UNITED DANISH EVANGELICAL LUTHERAN CHURCH IN AMERICA

A DANISH AMERICAN WEEKLY NEWSPAPER

PUBLISHED BY DANISH LUTHERAN PUBLISHING HOUSE BLAIRNEB

Danskebladet

UDGIVET AF DANISH LUTHERAN PUBLISHING HOUSE BLAIRNEB

ET DANSK AMERIKANSK FOLKEBLAD PAA LUTHERSK KRISTELIG GRUND

EJES AF DEN FORENEDE DANSK EVANGELISK KRISTELIG KIRKE I AMERIKA

Europatrigenes Gang.

Enferne har indtaget Byen Liege, men Belgierne holder endnu Forterne.

Frankmandene har indtaget Mülhausen, Elzas; Keiser Wilhelm er rejst til Elzas.

Svo af Europas Magter er nu indvlede i den Krig, som Østrigs Ultimatum til Serbien fremtaldte. Paa Østrigs Side har det Allierede Tyskland stillet sig; den tredje Magt i Triple-Alliancen, Italien, holder sig neutral. Paa Serbiens Side har Tripleententen, Rusland, Frankrig og England stillet sig, og ved Tyskernes Indtrængen i Belgien er dette Land ogsaa kommen med paa Serbiens Side. Der staar saaledes tre Stormagter og to mindre imod to Stormagter. Saaledes er Forholdet.

Det er vanskeligt at sige stort om Krigens Gang, da den jo ikke er naaet stort laengere end til Mobiliseringer eller Forberedelser — naar da undtages Kampen om Liege i Belgien — og Beretningerne censureres jo stærkt.

Torsdag Morgen i sidste Uge var den mest fremtrædende Melding, at Tyskerne havde maattet betale med mange Tusinde drabte og faarede for deres Angreb paa Liege. 8000 af faarede Tyskere dragtes til Liege for at blive forbundne og fejede. Belgierne Tab var ubetydelige i Forhold til Tyskernes.

Kongressen i Washington bevilgede \$2,500,000 til Hjælp for Amerikanere i Europa.

En britisk Kredsler skød det tyske Dampskib Königin Luise, der var ombudnet til at nedlægge Miner, i Søen.

Fredag Morgen lastes om et stort Søslag mellem Englands og Tysklands Flaader, men vidste ikke hvor. Dette Slag er ikke bleven stadfæstet. — Kampen om Liege fortsattes. — Belgierne saa godt som udslettede en Afdeling tyske Ulfalser (Kavaleri), der forsøgte paa at fange den belgiske Generalstab om Aftenen.

Lørdag Morgen berettedes, at Tyskerne selv indrømmede, at de havde tagt 25,000 Mand i Slaget ved Liege, og de bekræftede 24 Times Raabestiltand for at begynde deres Hæde.

I en Melding fra London hed det, at Rusland, naar det fik sin Mobilisering kompletet, vilde have 6,000,000 Mand om Raaben, og en kejserlig Hæde, viste, at Rusland var bestemt paa at fortsætte Krigen til dens sidste Ende.

Søndag Morgen berettedes, at Frankmandene havde indtaget Mülhausen, den navitoriske Stad i Elzas. Men da laestes ogsaa de første Meldinger om, at Tyskerne havde indtaget Liege, dog ikke Forterne. — Den officielle Navbort angaaende den tyske Hær, der havde kæmpet imod Liege, sætter den til 125,000. Forboret talte 40,000.

Der medlees samme Dag, at Englands Landene havde begyndt at landfætte Tropper i Belgien for at komme de kæmpende i Liege til Hælfættning.

Mandag Morgen var de mest fremtrædende Meddelelser, at en Kredsler skød af den engelske Flaade, idet den havde tilbagefåaet et Angreb af tyske Undersødsbåde, havde skudt en af disse i Søen. Angaen af de engelske Skibe led Skade.

Et Telegram fra Bern, Schweiz, til London meddelte, at en striglig Hær paa 40,000 Mand samler sig i Narboden af Basel, og at tyske og franske Tropper ogsaa samler sig nær ved den schweitsiske Grænse, saa man ventte et stort Slag der hvert Øjeblik.

Der berettes nærmere om, at

Liege holdes besat af tyske Tropper, men Belgierne holder Forterne endnu.

Som Bevis for Italiens Neutralitet har Regeringen ordret de tyske Kredsler Goeben og Breslau ud af Messina Haven, hvis de ikke vilde afvæbnes og blive der, indtil Krigen var sluttet.

Mandag Morgen laestes ogsaa første Melding om, at Keiser Wilhelm var afreist pr. Motor-car til Fronten i Elzas.

Det synes, som Belgierne kun midlertidig har trukket sig tilbage fra Liege, og at det første Slag angaaende denne By kan ventes, naar Belgierne har faaet Fortæfning af franske og engelske Tropper. Det er dog ikke klart, om det forestaaende store Slag kan ventes ved Liege eller ved Namur.

Tirsdag Morgen berettedes, at det diplomatiske Forhold mellem Frankrig og Østrig var blevet, og at Frankrig havde taget Initiativet paa Grund af, at Østrig hjalp Tyskland.

Franske Tropper trænger frem i Elzas, men mod hvilken Stærke vil de ikke.

Tyskerne holder Liege besat, men Belgierne holder fremdeles Forterne, og belgiske Autoriteter anser Stillingen for tilfredsstillende.

Østrigernes bombarderer fremdeles Belgad, men ferbiffe Tropper har taget Offensiven i Vostien.

Nordisen er atter lukket for Skifere, hvad man ser som tegn paa, at der er store tyske og engelske Flaadepartier i dette Farvand. Belgien synes overrendt af tyske Snioner; en Hilde siger, at der er fanget 300 faadame, af hvilke 100 er skudt.

Dampskibsnotiser.

„United States“ er afsejlet fra Christianhand med 1211 Passagere om Bord og ventes til New York den 18. ds. Vil atter afsejle derfra den 27. Aug., og ventes da til Christianhand den 6. Sept.

„Sella Olav“ vil afsejle fra Christianhand den 22. ds., og ventes til New York den 1. Sept.

Mrs. Wilson død.

Det var i Forejnen fundgjort, at President Wilsons Hustru var meget syg, og at der næppe kunde naeres Naab om, at hun vilde komme sig, og saa Fredag Morgen i sidste Uge kom Meldingen fra Washington, at hun var død Dagen forud, Eftermiddag kl. 5 af „Brights“ Sygdom i Forbindelse med andre Sygdomme.

Kl. 10 Torsdag Formiddag kaldte Dr. C. P. Davis fra Philadelphie, der var tilfaldt for Annullation, Præsidenten ind i et særskilt Kærelse og fortalte ham, at alt Naab om hans Hustrus Helbredelse maatte opgives. Præsidentens Ansigt blev blegede, men for sørgt holdt han sig tapper. Kl. 1 blev Mrs. Wilson daarliger. Saa længe hun kunde, tilkastede hun sin Mand og Døtre venlige Hælle med et Smil paa Læberne, men de sidste Timer var hun uden Bevidsthed. De sidste Ord, hun talte, var til Dr. Oranson. „Lov mig“, hviskede hun til ham, „at derom jeg gaar bort, De passer godt paa min Mand.“

Da Enden kom, knælede Præsidenten og deres tre Døtre ved hendes Seng, og læt uden for Døren var deres to Søigter og Mrs. Wilsons Prinsessefretter Tamuly.

Vege Kongressens Huse adjournerede, saa snart Mrs. Wilsons Død fundgjordes, og en kort Stund holdt hele Regeringsmasineriet stille.

Der fortæles om Mrs. Wilson, at hun tog aktiv Interesse i sin Mandts Karriere, i hans Arbejde med Kongressen for flere Loves Redtagelse og flere af hans officielle Pligter. Sædles klare Dom angaaende politiske Afgørelser og hendes brede Syn paa Opføsnings-Spørgsmaal har i flere Aar været ham Grund til Taknemmelighed. Ved

hendes Hjælp skrev han sine Bøger, og han stode paa hendes Sten. — Om Morgenen samme Dag, som hun døde, sagde hun til Præsidenten, at hun funde „gaa bort“ roliger, derfor et Lovforslag, hun særlig interesserede sig for, „the bill for the improvement of alles“, var vedtaget. Et Ord derom til de ledende i Senatet bevirkede, at Forslaget der i al Stilhed blev vedtaget, og der blev givet Løfte om, at det næste Dag vilde blive vedtaget i Huset og blive Lov. Da hun hørte det, udbrød hun sin Tilfredshed. Hun var dybt interesseret i Samfundets sociale Velfærd, og det menes, at hendes altfor stærke Aktivitet sammen med Nyreghedsmagte gjorde sit til at fremfænde hendes Død.

Det moderne Tyskland læser Maanen.

I et Specialegram ved J. J. Chapman til New York World og Omaha Bee fra London hedder det: „Amerikanere, som er kommen fra Tyskland de sidste fem Dage, er de eneste Mennesker i England, som allerede har erfaret den aktuelle Krigs slaende Brutalitet. Skifte fra deres Ejendele, skolede paa Tøgene, dngede den ene oven paa den anden, saa de gennem Ruten, men der gjordes Holdt for at tillade Soldater at gaa hen over dem. Den raa Magts Naad, der ikke agtede hverken Gud eller Menneske, lagdes paa dem. Ethvert Sammelhængssenhøj var ophørt, under var intet at gøre; ingen Hønders til Princip eller Magt var mulig. Disse rejfende var gennemtrængt af en Stemmning saa tragelig, at Ord ikke fan udtrøffe det, og i deres Hjerne oplyd den Tanke: Dette er det moderne Tyskland. Den bevidnede Nation har endelig læst Maanen!“

Jagen i England“ ved, hvad de sidste 30 Aars Militærisme i Tyskland betyder. Det er Carl den Stores Vilson, der har beherstet den tyske Dynastis Udsvikling, som den beherstede Napoleons Indbildning. Nu holder Frankrig den moderne Civilisations Fortning, men hele Englands Magt behøves til at afstille den.

Østrigs Ultimatum. En Krigererklæring.

Følgende udtager vi efter „Tidningsposten“ af 25. Juli, selde den for Europa saa staebneangre Dag. De derhjemme ser Sagen og Situationen paa nærmere Hold, og vi har læst Kritikken med megen Interesse. Den giver klarhed over den udbrudte Krigs Aarsag. Art. følger:

For anden Gang i Løbet af et Aar har den østrigske Regering tilfikket Serbien et Ultimatum. Den Verbalnote, som den østrigske Gesandt i Belgrad Torsdag Aften kl. 6 overrakte Ministerpræsidenten, er den første af sin Art, som den østrigske Regering har sendt til Serbien. Østrig har villet fine fort saa læt, at Serberne under det kommende Døgør vil faa med hele Samvæten paa deres Side.

Det er jo nemlig indlysende, at Serbien ikke vil komme til at faa ene. Fra tysk Side er der udfærdiget Røffetoner om Europas Solidaritet og en eventuel Krigs Lokalisering, men det østrigske Diplomatis anmasende Brutalitet er selvsagt ikke Vejen til at isolere Serbien. Østrig har villet fine fort saa læt, at Serberne under det kommende Døgør vil faa med hele Samvæten paa deres Side.

Serbien har læst sine egne 400,000 Soldater at ty til, og de vil kunne holde Østrigernes Stangen i nogen Tid. Dertil kommer Forbundet med Rumænien og Grækenland, som det Forbund, der blev sluttet, da man fik Underretning om de trøffik-Bulgarske Forberedelser til en Nedandkrig. Forbundet hviler paa det Grundlag, at de ved Bulareffredens fæfattede Grænser skal op-

rettholdes, og de tre Regeringer har forpligtet sig til at støtte hvoandre med alle Midler over for ethvert Forsøg paa at forrykke de nuværende Grænsforhold, altsaa ogsaa i Tilfælde af et østrigt Overfald. Men først og sidst har Rusland Interesse i, at Serbiens Selvfærdighed ikke traufes, og den slaviske Stæmpe maa med Raaben i Haand protefjere mod Wiener-Roten.

„Decorah-Posten“ jubilerer.

Fredag i sidste Uge udfom „Decorah-Posten“ som et Jubileumsnummer. Bladet skriver redaktionsmelt: „Med dette Nummer følger „Decorah-Posten“ sit 40de Aar.“

Et andet Ting maa her tages i Betragtning, det nemlig, at tre af vore (norske) Blade hver har en større Læsefreds i Dag, end samtlige Blade havde for 40 Aar siden. Til sammen har disse tre Blade omkring 120,000 Abonnenter. Sætter vi nu, at alle de øvrige skulære Blade (vi regner i denne Forbindelse ikke med de kirkelige, der for en meget stor Del læses af netop samme Publikum) har en Læsefreds paa ca. 60,000, saa bliver Totalresultatet 180,000, og da der gennemsnitligt mindst er tre, eller fire og undertiden fem i hver Kommune, som læser disse norske Blade, formuler Læsefreden i alle Tilfælde op til over en halv Million. I Almindelighed kan man ellers vistnok regne med, at godt fire Femtedele af de indvandrede, omtrent Halvdelen af anden og Fjerdedelen af tredje Generation læser norske Blade, og holder dette Stik, skulde der i Dag være ca. 700,000 norske Avislæsere i Amerika. Man skal, synes det os, være temmelig meget af en Beskæftigelse for at fortvile over en lig Situation.

Vi skal ikke kunne paatage os at sige, hvor længe Norfdom, norsk Sprog og norske Aviser vil leve og florere her i Landet, men det ved alle, at de sidste 40—50 Aars norsk-amerikanske Udsvikling ikke har givet noget særlig afstrækkende Vidnesbyrd om en snarlig Afsvikning. Dværtimod!

„Decorah-Posten“ mener under disse Omstændigheder, at den har al Grund til at se Fremtiden i Møde med luse Forhaabninger. Men her gennem Karene“ vedblevet at være en far Gæst i de tusinde Siem og har funnet glæde sig ved en stadig voksende Udredelse. Dette har mere end noget andet overbevist os om, at dens retsligede norske Program fremdeles i lange Tider vil vedblive at være „a live isue“ blandt de norske i Amerika.

Stønt „Decorah-Posten“ er et norsk Blad og itelge sin Karakter og sin Plan først og fremmest tager Sigte paa de norske Interesser, saa har den allerede længe funnet glæde sig ved en ganske betydelig Læsefreds blandt vore danske Brødre. Stillingen er i alt væsentlig den samme blandt disse som blandt Norsk-Amerikanerne. De Danske i Amerika er mere danske i Dag end nogen Sunde, skønt der ogsaa blandt dem har været funget den samme Sang om den Nationalitet, som forlinder.

Tyskere skyder danske Born.

Fra Paris læses under 8. ds.: Grev Albert de Mun, en konfessionel Leder i Deputeretkammeret, skriver over sit Navn til et Blad i Paris: „Det fortæles mig af en Ven, at 12 danske Born, som førte paa et toff Tog til Grænsen, revet med af deres unge Hiertes Barne, blev skudt af tyske Soldater.“ De blev skudte af dem blev ubjagt og skudt.“

Meddelelsen siger ikke, hvor det skete, men det har rimelig været i Schlesvig.

Jorden rundt.

Stor Brand. Wien, Østrig, 25. Juli. Et „Neues Wiener Tageblatt“ telegraferer fra Krakau: En Brand har i Voen Burszten ødelagt 200 Huse. 4 Born omkom i Flammerne, og mange Personer blev faarede. Over 300 Familier er husløse.

Udvandring fra Østmen til Albanien.

Udvandring fra Østmen til Albanien. Prag, Bøhmen, 21. Juli. Fra Distriktet Prbram i Østmen har der i den sidste Tid fundet en stærk Udvandring Sted. En Mængde Bønder har solgt deres Ejendomme for at udvandre til Albanien, hvor de gennem Agenter køber Jord.

Grubeeksplosion. Salzburg, Østrig.

Grubeeksplosion. Salzburg, Østrig, 20. Juli. I Gaar Nat er fire Arbejdere bleve dræbte ved en Eksplosion i Guldgruberne ved Rajfeld. Syv Arbejdere faanes, og man fræter for, at disse ligeledes er omkomne.

Eksploderet Motorbaad. Berlin.

Eksploderet Motorbaad. Berlin, 20. Juli. Paa Dore Sprev fandt der i Aftes i en Motorbaad der førte ca. 30 Søndagsagter tilbage til Berlin, en Benzineeksplosion Sted. Det løffedes at redde Passagererne, men flere af dem fik alvorlige Brandfaar. Vaadens Røret faanes.

Den nye norske Amerika-Udvidelse afholdt foreleden sin første Generalforsamling i Christiania.

Den nye norske Amerika-Udvidelse afholdt foreleden sin første Generalforsamling i Christiania. Selskabet har arbejdet med et Stik i 7 og med to Stibe i 3 Maaned, og Trøffikken har i Folge norske Blade været større end ventet. Regnskabber udfættede og Overfald paa rigelig en halv Million Kroner, og der funde gives 5 pct. til Aktionærerne.

Svenske Skovbrande. Drebro, 24. Juli.

Svenske Skovbrande. Drebro, 24. Juli. Den store Skovbrand ved Narbuda, der begyndte i Gaar Formiddag, havde til i Aftes barget en Strækning af over 2 Mil i Længden. Landsbyen Jfjara, der bestod af 6 Gaarde, er fuldstændig ødelagt, og en Mængde Kvæg er indebrændt. Man anlaar den brændte Skovstrækning til 5000 Tdr. Land. 1200 Mand Militær deltager i Slukningsarbejdet.

Bulgarien og Rumænien. Agence Bulgare meddeler: Den rumænske og den bulgarske Regering er bleven enige om til Forebyggelse af fremtidige Sammenhæng med Grænsen at nedsætte en Kommission, som skal søge at udhvide, hvor Ansvar for de stedfunde Grænseuroigheder ligger.

Bulgarien og Rumænien. Agence Bulgare meddeler: Den rumænske og den bulgarske Regering er bleven enige om til Forebyggelse af fremtidige Sammenhæng med Grænsen at nedsætte en Kommission, som skal søge at udhvide, hvor Ansvar for de stedfunde Grænseuroigheder ligger. Polierne paa begge Sider af Grænsen trækkes 100 Meter tilbage, og de Tropper, der er trukket til Fortæfning af Grænseforterne, vender atter tilbage til deres Garnisoner.

En Tale af Lord George. London, 24. Juli.

En Tale af Lord George. London, 24. Juli. Finansminister Lord George holdt i Aftes i Underhuset en Fædbtale og udtalte bl. a.: Europa udgiver aarligt 350 Mill. Pd. Sterl. til Nordmaskiner. Skulde man virkelig antage, at Underhuset anser en saadan Tilstand som en, der bør vedvare. Skulde ikke Civilisationen, der mellem de enkelte Individider og mindre Samfund har frembragt et velgørende og sundt Voldgiftsbaan, være i Stand til at udtrække denne Ordning til at gælde blandt Folkene?

Gesle, 26. Juli. Fra Gesle meddeles, at der ved Voldbro har røstet en større Skovbrand, som dog nu er begrænset. Det brændte Areal anslaaes til mellem 1500 og 3000 Tdr. Land. Desværre faanes Branden at have frævet et Menneskeliv, idet en 60-aarig Skovmand Nøbø, som i Fredags gik ud for at deltage i Slukningsarbejdet, har været fanget siden da.

Meddelelsen siger ikke, hvor det skete, men det har rimelig været i Schlesvig.

Kort sagt.

Den norsk-amerikanske Udvidelseskomite i San Francisco har bestemt, at ingen berisende Driffe skal jervepnes ved nogen Føllighed under dens Ledelse.

Gore genomineres. Oklahoma, Okla., 5. Aug. Ved Primærvælgene her i Gaar er Senator Gore laudimlignis blevet genomineret med stort Flertal. Resultatet fra de to Trediedele af Valgdistriktene foreligger.

Stanken skal afbrøves. Colon, Panama, 4. Aug. Dampskibet „Cristal“ afgik i Dag paa en Prøvetur saa langt som til Miraflores Suisner. Damperen skal „prøve“ Stanken før denne den 15. August aabnes for almindelig Færdiel.

Svinetoleren spredt sig. Vichfield, Minn., 5. Aug. Svinetoleren spredt sig hurtigt i Meeker County. J. M. Vean og A. C. Brown har mistet over 30 Svin, og der er flere andre Farmere, som har lidt Tab.

Kulminer lukkes. Kansas City, Mo., 4. Aug. 26 Kulminer i Kansas har maatte nedlægge Driften paa Grund af Strike af 3000 Medlemmer af United Mine Worker's of America. Minearbejderne gør gældende, at de ikke har nogen Kontrakt, da deres sidste to-aarige Kontrakt udløb den 31. Juli.

Stivnerne stemmer i Kansas. Topeka, Kans., 4. Aug. Ved Primærvælgene som holdes i Kansas i Dag stemmer Stivnerne for første Gang til alle Embeder. Omkring 300,000 Stivner har registreret. Stivnerorganisationerne har tvunget hver eneste Kandidat til at erklære sig med Hensyn til Nationalforbund med Salg af alkoholiske Driffe, og Kvindelstemmeret.

Curtis genomineres. Topeka, Kan., 6. Aug. Efter de allerede indløbne Resultater fra Valgene i Tirsdags, er der ingen Tvivl om, at Senator Curtis jo har faaet Senator Wrights ved Genominationsen paa den republikanske Ticket.

For Demokraternes Bedkommenhed er det vanskeligt at se Udfaldet endnu. Det ser imidlertid ud til, at Hugh W. Farrells faar Neels med en snæver Majoritet.

Paa Grund af den store Valgdeltagelse fra Stivnerne, tager det lang Tid med Opællingen.

Smaa ting.

Til Vælfæle og til Opbyggelse.

Under denne Titel har en af vore yngre Brøder skrevet en lille Bog paa 24 Sider som nok fortjener Omærksomhed saa vel fra Brøderens som fra Læsefolks Side. Det er alvorlige Tanker over alvorlige Ting, Forfatteren kommer med, men de er fremst paa en saa frisk og tiltalende Maade og i en ofte saa ejendommelig Form, at man uvilkaarlig fængsles deraf, som var det en spændende Fortælling, man læste.

Den lille Bog kan næppe undgaa at fremfalde alvorlige Betragtninger hos Læseren, og den egner sig derfor fortrinlig til Uddeeling blandt vort Folk. Det er vist ogsaa i hvert Fald en Del af Forfatterens Tanke med Bogen, og Prisen er lat dertil. Den foreligger i tiltalende Omflaa og koster kun 5 Cts. per Eft. 12 Cts. for 50 Cts. Den faas paa Dan. Luth. Publ. House, Blair, Nebr. Les den lille Bog selv først, saa vil De ogsaa være glad ved at anbefalle den til alle, som er interesserede i at gælde blandt Folkene?